

tako je tudi bilo. Marn se je sicer mogel tolažiti, »da so Novice, naravne zmaže r-a . . . prej popolnoma si sveste, naposled l. 1865. spoznale: Ker pa vemo, da niti Jezičnik niti Novice¹ ne bojo razsodile pravde te, prepuščamo to prihodnosti, ki je marsiktero slovstveno pravdo djala »ad acta«.² S tem priznanjem je Marn moralno zmagal, toda pisava je šla preko njega. Marn sam se ji ni udal,³ sprejel pa jo je Janežič v Glasnik z letom 1866, kar je naznanil že koncem l. 1865. v Vabilu: »Kar se tiče polglasnega e pred r-om, opuščal se bode v koreninah po želji večine slov. pisateljev v prihodnje tudi v Glasniku« (382).

Tako je na svetu. Pravopis dela večina pisateljev in vsi še bolj upravičeni protesti posameznikov ga ne predruščajo — to je Janežič v svoji zreli dobi dobro vedel.

Večina slovstvenikov je pisala poslej r brez e tako pri nas kakor pri Hrvatih.⁴ Ustavljali so se mu le še posamezniki, tako pri nas Stritar do l. 1880. Stritar se je vedno držal, kakor pravi v Glasniku, l. 1868, »bolj stare pisave«. »Pišem še vedno: čern kert je prederl terdo perst (pa gosp. vrednik mi ne privošči nepotrebne e rekoč:

¹ Podčrtal jaz.

² Jezičnik, 1867, V. predgovor.

³ Jezičnik, 1866, IV. 19.

⁴ S. Žepič, Glas. 1867, 76: Pisava smert ali smärt — »ima sedaj skoraj edino le še v hrvaških šolskih knjigah veljavo«.

Čemu ta potrata! populi mi jih torej vse iz ubogih besedi brez usmiljenja kakor stare škrbine iz čeljusti!) Zdim se v tej zastaranej pisavi samemu sebi, kakor kak pošten star ljubljanski meščan, urar ali rokovičar v nedeljo pri sv. maši v frančiškanski cerkvi, v skrbno osnaženej suknji rujavaega sukna, z visocim, okornim zavratnikom, kratkimi in tesnimi rokavi in ozkimi zleki za pestjó . . . Tako se je nosil tudi ranjki Nestor slovenskih slovničarjev, nepozabljivi Metelko, pod katerim sem se tudi jaz učil sklanjati: žabo in ribo in raka in druge take postne jedi.«¹

Ko je imel Stritar svoj list, ali kakor sam pravi, »lastno hišo«, je staro zapadno pisavo obnovil in se je držal ves čas, dokler je imel Zvon v rokah, to je do l. 1880. »Samoglasnik«, pravi, »je duša besedi; brez njega je beseda suha veja, mertva stvar . . . »Zvon« ne spada med tiste, ki izpehujejo, kjer morejo, samoglasnik iz besede; rajši ga pritakne, kjer ga zahteva lepoglasje in ga ne brani jezikoslovstvo.²

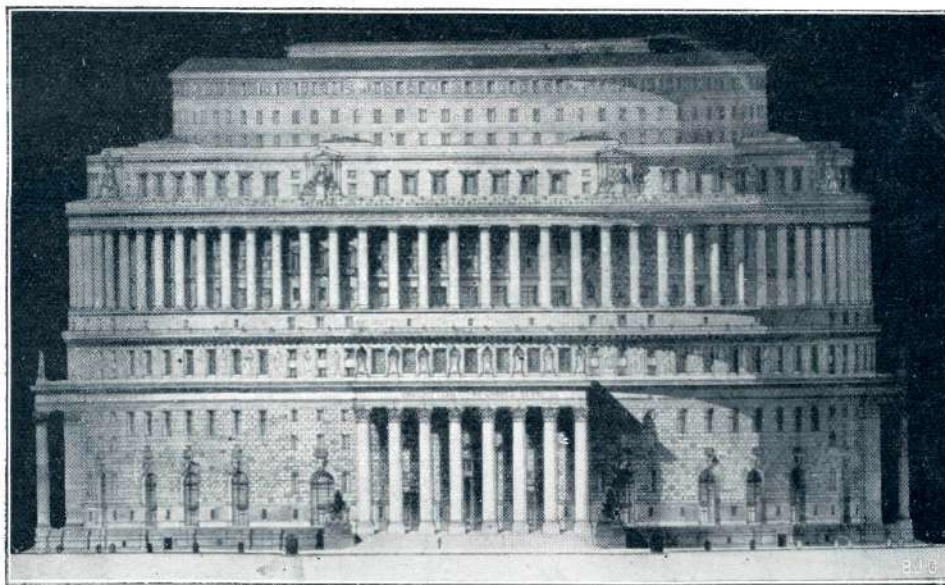
Stritarjevo mnenje se da opravičiti le z estetičnega stališča, znanstveno ga je pa slabo branil, kakor kaže njegov zagovor proti nekemu Vl. Kr. v Kr.³ Danes piše po nekdanji zapadni rabi le še p. Škrabec.

(Dalje.)

¹ Glasnik, 1868, 136.

² Zvon, 1870, 190.

³ Zvon, 1870, 208.

PRAVOSODNA PALAČA V WASHINGTONU.

(Načrt izvršen po vzorcu rimskega Koloseja.)